

Силабус курс

Прецедентна практика Європейського суду з прав людини в національному судочинстві

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань - 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність – 293 «Міжнародне право»
Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: I, семестр: I

Кількість кредитів: 5, мова викладання: українська

Керівник курсу:

д.філ.(право), доцент кафедри міжнародного права та міграційної політики
Поперечна Ганна Михайлівна

Контактна інформація: h.stakhyra@wunu.edu.ua, каб. 5313

Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни є набуття студентами системних знань щодо функціонування системи захисту прав людини в рамках Ради Європи та навичок застосування рішень Європейського суду з прав людини у практичній діяльності. На основі застосування компаративного методу та методу тлумачення рішень ЄСПЛ захищати права людини і основоположні свободи на підставі положень ЄКПЛ і прецедентного права ЄСПЛ.

Дана дисципліна повинна сприяти формуванню високопрофесійних фахівців у сфері юриспруденції.

По завершенню вивчення дисципліни «Прецедентна практика Європейського суду з прав людини в національному судочинстві» студенти повинні вміти аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права; проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу; мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Європейська система захисту прав людини	Розуміти поняття європейської системи захисту прав людини.	Тести, питання, кейси
4 / 2	2. Порядок звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини	Знати процедуру звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини та вміти оформити звернення до ЄСПЛ	Тести, питання, кейси
2 / 2	3. Юридична природа рішень ЄСПЛ	Розуміти юридичну природу рішень ЄСПЛ та знати процедуру застосування судами Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини	Тести, питання, кейси
4 / 2	4. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують природне існування фізичної особи	Знати як застосовуються судами основні рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують природне існування фізичної особи, вміти їх проаналізувати та застосувати на практиці	Тести, питання, кейси
4 / 2	5. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи	Знати як застосовуються судами рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи, вміти їх проаналізувати та застосувати на практиці	Тести, питання, кейси

4 / 2	6. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту політичних та соціально-економічних прав особи	Знати як застосовуються судами основні рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту політичних та соціально-економічних прав особи, вміти їх проаналізувати та застосувати на практиці	Тести, питання, кейси
4 / 2	7. Виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні	Знати і розуміти процедуру виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні	Тести, питання, кейси
4 / 1	8. «Пілотні рішення» ЄСПЛ.	Розуміти природу «пілотних рішень» ЄСПЛ та усвідомлювати особливості їх виконання	Тести, питання, кейси

Літературні джерела

1. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар. Харків: Право, 2019.
2. Гайдулін О. О. Прецедентне право Європейського суду з прав людини щодо захисту прав уразливих верств населення: навч. посіб. О. О. Гайдулін, В. Ю. Худолей, І. М. Шаркова. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2019. 300 с.
3. Довідник із застосування статті 5 – право на свободу та особисту недоторканність. Рада Європи. Європейський суд з прав людини. 2017. 46 с. URL: <https://cutt.ly/8tN6r7J>
4. Європейський суд з прав людини: як знаходити і розуміти практику суду. Рада Європи. Європейський суд з прав людини, 2019. 15 с. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/CLIP_Finding_understanding_case_law_UKR.pdf
5. Захист права власності в практиці Європейського Суду з прав людини /упоряд. Л. В. Сидорова. К. : Видавничий Дім «Ратіо Дециденді», 2019. 132 с. URL: <https://cutt.ly/gtN9usG>
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
7. Мандриченко Л. Міжнародні механізми захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. *Тиждень права*. 12 грудня 2019 року. URL:<https://pl.dsns.gov.ua/ua/Tizhden-prava/17041.html>
8. Монаєнко А., Смирнова К. Застосування практики ЄСПЛ та суду ЄС на прикладі

- адміністративного судочинства. *Юридична газета online*. №8 (714). 2020. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/zastosuvannya-praktiki-espl-ta-sudu-es-na-prikladi-administrativnogo-sudochinstva.html>
9. Павлюковець Т. Роль та місце рішень ЄСПЛ в українській судовій системі. *Юридична газета online*. №22 (728). 2020. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/rol-ta-misce-rishen-espl-v-ukrayinskiy-sudoviy-sistemi.html>
  10. Посібник за статтею 1 Протоколу №1. URL: https://protocol.ua/ua/posibnik_za_statteyu_1_protokolu_1_konventsii_pro_zahist_prav_lyudini_ta_osnovopolognih_svobod_1/
  11. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект). I частина (пункти 1-299). Рада Європи. Європейський Суд з прав людини. 2019. 65 с.
  12. Практика ЄСПЛ: український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua/>
  13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №30. Ст. 260.
  14. Теорія та практика застосування конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Компендіум. Сердюк О. В., Щокін Ю. В., Яковюк І. В. Харків: Право, 2018. 374 с.
  15. Case-law analysis. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/analysis/guides&c>
  16. Emmert, Frank; Carney, Chandler (2017). The European Union Charter of Fundamental Rights vs. The Council of Europe Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms - A Comparison. *Fordham International Law Journal*. 40 (4).
  17. European Commission of Human Rights. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/European_Commission_BIL.pdf
  18. Fikfak, Veronika (2018). Changing State Behaviour: Damages before the European Court of Human Rights. *European Journal of International Law*. 29 (4): 1091–1125.
  19. Fikfak, Veronika (2020). Non-pecuniary damages before the European Court of Human Rights: Forget the victim; it's all about the state. *Leiden Journal of International Law*. 33 (2): 335–369.
  20. Glas, Lize R. (2018). The Boundaries to Dialogue with the European Court of Human Rights. *European Yearbook on Human Rights 2018*. Intersentia. pp. 287–318.
  21. Grover, Sonja C. (2020). *Judicial Activism and the Democratic Rule of Law: Selected Case Studies*. Springer Nature.
  22. Istrefi, Kushtrim (2018). Kosovo's Quest for Council of Europe Membership. *Review of Central and East European Law*. 43 (3): 255–273.
  23. Kleinlein, Thomas (13 November 2017). Consensus and Contestability: The ECtHR and the Combined Potential of European Consensus and Procedural Rationality Control. *European Journal of International Law*. 28 (3): 871–893.
  24. Koenig, Matthias (2020). *Governance of Religious Diversity at the European Court of Human Rights. Religious Diversity and Interreligious Dialogue*. Springer International Publishing. pp. 59–72.
  25. Law, Jonathan, ed. (2018). Just satisfaction. *Oxford Reference - A Dictionary of Law (9 ed.)*. Oxford University Press.
  26. Protocols to the Convention. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Library_Collection_ProtocolsTable_ENG.pdf
  27. Rules of Court. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Library_Collection_RoC_table_ENG.pdf
  28. Theil, Stefan (2017). Is the 'Living Instrument' Approach of the European Court of Human Rights

- Compatible with the ECHR and International Law?. *European Public Law*. 23 (3): 587–614.
29. von Staden, Andreas (2018). *Strategies of Compliance with the European Court of Human Rights: Rational Choice Within Normative Constraints*. University of Pennsylvania Press.

Рекомендовані рішення

1. Burmich and others vs. Ukraine URL: <https://rm.coe.int/attachment-1-judgment-burmych-gc-46852-13-ukr-translation-/168078eb76>
2. Kharchenko v. Ukraine URL: <https://www.globalhealthrights.org/kharchenko-v-ukraine/>
3. Oleksandr Volkov v. Ukraine URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:\[%22001-115871%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:[%22001-115871%22])
4. Vasiliy Ivashchenko v. Ukraine URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:\[%22001-112481%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:[%22001-112481%22])
5. Балицький проти України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_726#Text
6. Веренцов проти України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_945#Text
7. Каверзін проти України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_851#Text
8. Рішення щодо України, винесені ЄСПЛ URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (поточні оцінки, підсумкова оцінка за КПІЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять (2 теми по 20 балів) – 40 балів. 2. Письмова робота – 60 балів.	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів) – 30 балів. 2. Письмова робота – 70 балів.	1. Написання КПІЗ – 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів.	1. Тестові звання (15 тестів по 2 бали за один – макс.30 балів). 2. Завдання 1 – макс.35 балів. 3. Завдання 2 – макс.35 балів.	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

